

BOORDTABEL VAN ONDERZOEK EN INNOVATIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Fiche n°1	Brussel, motor van de Belgische economie
Update	10/11/2016

Brussel is dankzij de vele ondernemingen, internationale instellingen en instellingen voor hoger onderwijs één van de motoren van de Belgische economie. De Brusselse werkelijkheid blijft echter ingewikkeld. Het Brussels Gewest:

- ▶ produceert een vijfde van de rijkdom van het land, maar
- ▶ is tegelijkertijd onderhevig aan grondige economische en sectorale veranderingen die de arbeidsmarkt beïnvloeden
- ▶ de arbeidsmarkt is verdeeld tussen vacatures die hoge kwalificaties vereisen en vaak laaggeschoolde werkzoekenden

Een vijfde van de Belgische rijkdom wordt in Brussel geproduceerd

Brussel is één van de belangrijkste motoren van de Belgische economie. In 2014 nam het Brusselse BBP 18% van het Belgische BBP voor zijn rekening met een bedrag van ongeveer 72 miljard euro. Als we aan Brussel Waals en Vlaams Brabant toevoegen die een groot deel van Brussels grootstedelijk gebied uitmaken, stijgt dit percentage tot 33%. Dit cijfer is constant gebleven sinds 2005. In 2014 nam het Brussels Gewest ongeveer 18% van de totale in België geproduceerde toegevoegde waarde voor zijn rekening. Een logisch gevolg is dan ook dat het BBP/inwoner in Brussel ongeveer 62.000 euro bedraagt en dat is meer dan 75% dan het nationale gemiddelde (cijfers 2014)¹.

Een waardencreatie die niet altijd de Brusselaars ten goede komt

Toch weerspiegelen deze cijfers de Brusselse werkelijkheid maar voor een deel. Een groot deel van de rijkdom die in Brussel tot stand komt, komt zijn inwoners niet rechtstreeks ten goede. Het totale netto belastbaar inkomen per bewoner bedraagt iets meer dan 13.525 euro binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tegenover een gemiddelde van meer dan 17.000 euro in België (en meer dan 20.000 euro in Vlaams en Waals Brabant)². Dit verschil wordt vooral weerspiegeld in het hoge aantal pendelaars dat in de hoofdstad actief is ³. Volgens de cijfers van een enquête over het aantal werkkrachten in België, wordt ongeveer 49% van de arbeidsplaatsen in Brussel ingenomen door

¹ Bron : IBSA, op basis van ICN, gegevens geraadpleegd op 10/11/2016.

² Bron: IBSA, op basis van DGSIE – Fiscale statistiek van inkomens (2012), gegevens geraadpleegd op 10/11/2016.

³ F.O.D. Economie, Enquête Werkkrachten (2015).

personen die in Wallonië of in Vlaanderen⁴ wonen, terwijl maar 17% van de Brusselaars buiten het Gewest werkt⁵.

Brussel, een stad van diensten, administratie en handel

Na jaren de eerste industriestad van het land te zijn, werd het Brussels Gewest in de jaren 1970 en 1980 met een fenomeen van ernstige desindustrialisatie geconfronteerd. Vandaag wordt de Brusselse economie ruimschoots door de sector van diensten aan bedrijven gedomineerd. Vier sectoren vertegenwoordigen samen bijna de helft van de gewestelijke toegevoegde waarde. Het gaat om:

- de financiële activiteiten en verzekeringen (18%);
- overheidsadministraties (14%)
- handel (10%)
- gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten (10% waaronder juridische en boekhoudkundige activiteiten).

De nijverheidsindustrie vertegenwoordigt ongeveer 3% van de totale Brusselse toegevoegde waarde⁶.

Een arbeidsmarkt met twee gezichten

De sectorale verdelingen van de werkplaatsen in Brussel geeft een gelijkaardig beeld weer. Zoals reeds werd vermeld, bestaat er in Brussel een grote paradox tussen het creëren van rijkdom en werkgelegenheid. Zelfs al wordt een vijfde van de nationale toegevoegde waarde in het Gewest gecreëerd, toch halen de Brusselaars hier slechts gedeeltelijk voordeel uit. Het werkloosheidscijfer bedroeg 18,5% in 2014, terwijl het Belgisch gemiddelde 8,6% bedroeg⁷. Het zijn vooral laaggeschoolden die werkloos zijn. De beschikbare arbeidsplaatsen op het Brusselse grondgebied vergen immers eerder hooggekwalificeerde arbeidskrachten, wat niet met het profiel van de reserve aan beschikbare arbeidskrachten binnen het gewest overeenstemt.

⁴ Aantal inwoners in Wallonië of Vlaanderen die in Brussel werken / Totaal aantal werkkrachten in Brussel.

⁵ Aantal Brusselse inwoners die in een ander gewest (en het buitenland) werken / Totaal aantal Brusselse inwoners die in één van de drie gewesten van het land of in het buitenland werken

⁶ Bron : IBSA, op basis van ICN (2012), gegevens geraadpleegd op 10/11/2016.

⁷ Bron : Actiris, Werkloosheidsgraad van 15-64 jarigen (definitie BIT) (Werklozen BIT / totale actieve bevolking), gegevens geraadpleegd op 10/11/2016.